

DANİMARKA'NIN DEEPPFAKE VE TELİF HAKKI YAKLAŞIMI: AB İÇİN BİR MODEL OLABİLİR Mİ?

Bu infografiğin içeriği düzenlenirken, Avrupa Parlamentosu Araştırma Servisi (EPRS) tarafından Ocak 2026'da yayımlanan «**The Danish Approach to Copyright and Deepfakes: A Model for the EU?**» başlıklı araştırma raporu (PE 782.611) esas alınmıştır.

Neden Önemli?

Danimarka, yapay zekâ ürünü zararlı deepfake uygulamalarına karşı ulusal telif hakkı kapsamındaki korumayı genişletmek suretiyle yeni bir yaklaşım önermektedir. Tasarı, içerik denetimini düzenleyen AB Dijital Hizmetler Yasası (DHY) kapsamında uygulanacak, zararlı deepfake uygulamalarının **tespit, bildirim ve kaldırılması** için yasal temel oluşturacaktır.

Bu amaçla önerilen kanun değişiklikleri, dijital taklitlere karşı şu iki kısma dikkat çekmektedir:

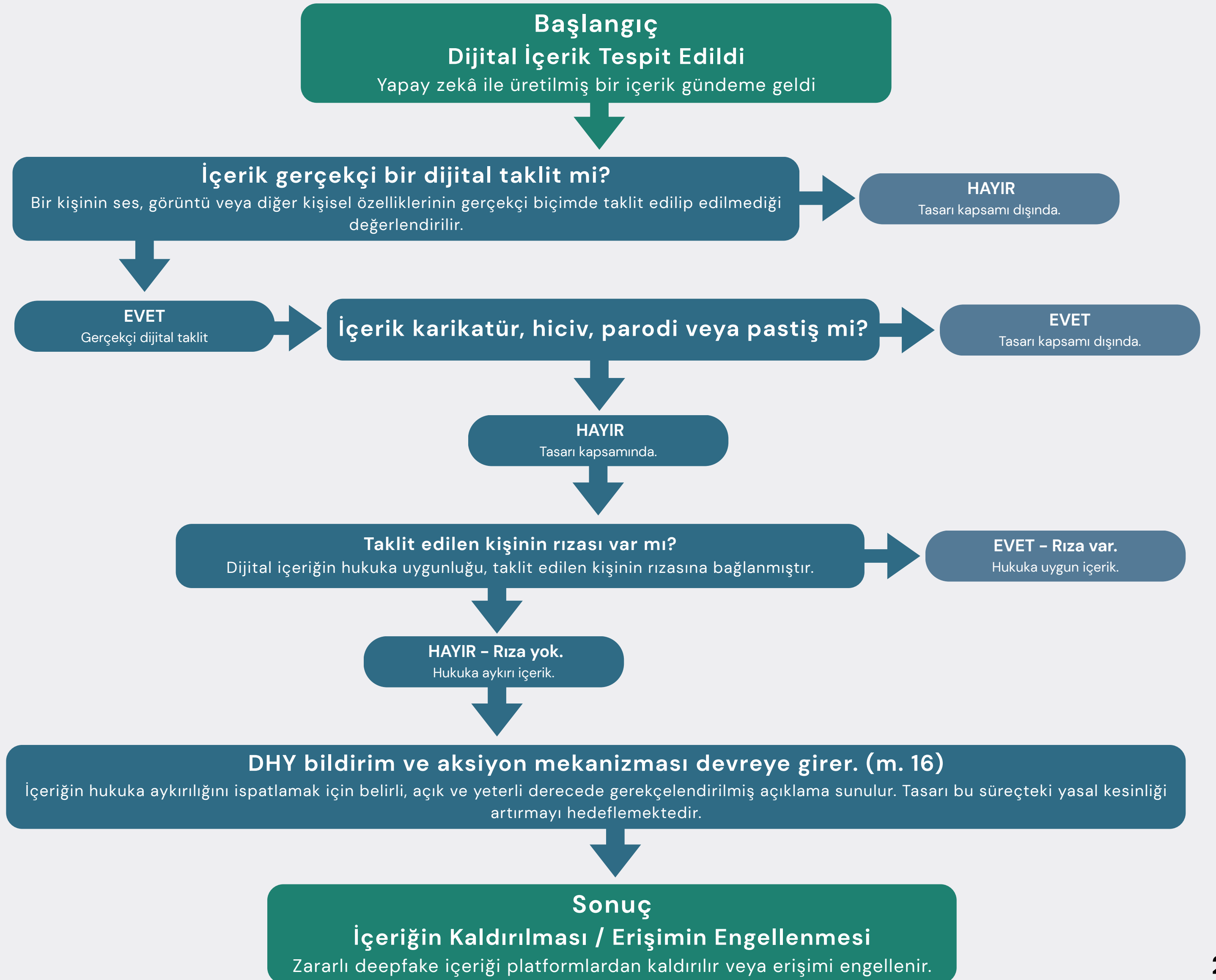
Kişisel Özelliklere İlişkin Genel Koruma

Dijital taklitlere karşı kişisel özelliklere (ses,görünüm) ilişkin genel koruma sağlar.

İcracılar (Performers) Haklarının Korunması

İcracıların haklarını korur ve dijital taklitlere karşı koruma sağlar.

KARAR MEKANİZMASININ NASIL İŞLEMESİ PLANLANIYOR?

ZAMAN ÇİZELGESİ

2025
Yazı

Danimarka hükümeti, yapay zekâ ile üretilen deepfake'lere karşı kişisel özellikleri (görünüm ve ses) telif hakkı yoluyla koruma altına alacağını duyurdu.

Tem–Ara
2025

Danimarka AB Konseyi Dönem Başkanlığı (6 Ay)

Danimarka, Dönem Başkanlığı süresince deepfake'e karşı telif hakkı yaklaşımını AB düzeyinde tanıttı.

Ekim 2025 · WIPO: Uluslararası WIPO konferansında deepfake'lere karşı alternatif hukuki çerçeveler tartışıldı.

31 Ekim 2025 · Bildirim: Telif Hakkı Kanunu değişiklik tasarısı teknik düzenleme bilgi sistemi (TRIS) aracılığıyla AB Komisyonu'na bildirildi.

Ocak–
Şubat
2026

Avrupa Parlamentosu Araştırma Servisi (EPRS) konuya ilişkin değerlendirme raporunu yayımladı (PE 782.611, yazar: Sofia Karttunen). Aynı dönemde Danimarka Kültür Bakanı, İrlanda'nın Danimarka kurallarını takip etme niyetini açıkladığını duyurdu.

Yorum süresinin sona ermesi için **3 Şubat 2026** tarihi belirlendi.

2026
İlkbaharı

Telif Hakkı ve Üretken YZ Raporu Oylaması:

Avrupa Parlamentosu'nun telif hakkı ve üretken yapay zekâ konusundaki kendi girişim raporunu oylaması bekleniyor.

Temmuz
2026

Danimarka Kanun Değişikliklerinin Beklenen Yürürlüğe Girme Tarihi

ÖZEL HAYATA SAYGI HAKKI KAPSAMINDAKİ KİŞİLİK HAKLARI

Tanınırlık Hakkı (Right of Publicity):

Kişinin adının, görüntüsünün ve sesinin izinsiz ticari kullanımına karşı koruma sağlar.

Görüntü Hakları (Image Rights):

Kişinin görsel temsilinin izinsiz kullanımını yasaklar.

TASARININ ODAK NOKTASI TELİF HUKUKU

Taklit edilen kişinin rızası aranmakta; koruma ölümden **50 yıl sonrasına kadar sürmektedir**. Ancak Danimarka makamları, tasarının vatandaşlara gerçek anlamda yeni bir telif hakkı tanımayı amaçlamadığını kabul etmektedir.

Amaç, kişilik haklarına ilişkin yazılı olmayan hukuk ilkelerini desteklemek ve kodifiye etmektir.

TİCARET HUKUKU

Marka Hakları:

Deepfake içeriklerin tescilli markaları veya tanınmış kişilerin ticari kimliğini izinsiz kullanması halinde marka hukuku devreye girer.

Haksız Rekabet (Passing Off):

Bir kişinin veya işletmenin kimliğinin yanıltıcı biçimde taklit edilmesi haksız rekabet hükümlerini ihlal edebilir.

Deepfake teknolojisinin ticari sırların ifşası amacıyla kullanılması söz konusu olabilir.

AB DÜZEYİNDEKİ HUKUKİ ÇERÇEVELER

Genel Veri Koruma Tüzüğü (GVKT):

Deepfake üretimi, biyometrik veri dahil kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesi anlamına gelebilir.

AB Yapay Zekâ Kanunu:

Deepfake üreten sistemler şeffaflık yükümlülüklerine tabidir.

Dijital Hizmetler Yasası:

DHY'nin bildirim ve aksiyon mekanizması (m. 16) aracılığıyla hukuka aykırı içeriklerin tespiti, bildirim ve kaldırılması düzenlenmektedir.

Kadınlara Yönelik Şiddetle Mücadele Direktifi:

Deepfake dahil olmak üzere rızaya aykırı mahrem görüntülerin paylaşılmasını doğrudan ele almaktadır.

İLGİLİ HUKUK DALLARI

TASARININ HEDEFİ

Tasarıda deepfake konusu olan kişi, telif hakkı sahibi olarak tanımlanmamaktadır. Ayrıca, yaratıcılık içermeksizin yalnızca **teknik işleyle farklılaşan ürünler de korunmamaktadır**. Bu nedenle tasarının kişilere gerçek anlamda yeni bir telif hakkı bahsettiği ifade edilemeyecektir. Ancak **özel hukukta kişilik haklarına ilişkin yazılı olmayan hukuk ilkelerinin desteklenmesi ve kişilere daha fazla kontrol imkânının tanınması** hedeflenmektedir.

DANİMARKA ULUSAL MEVZUATI

Danimarka Ceza Kanunu:

Kimlik hırsızlığı ve hukuka aykırı cinsel içerik üretimi gibi deepfake ile doğrudan ilişkili fiilleri yasaklayan mevcut hükümler bulunmaktadır.

Danimarka Piyasa Uygulamaları Kanunu:

Kişisel görüntülerin izinsiz ticari kullanımına karşı koruma sağlamakta ve bu hüküm deepfake'lerin ticari amaçlı kullanımını kapsamaktadır.

İçerik Sorumlusu

Av. Bahar Çakmak
Av. Özden Serinay Öz
Av. Rümeyza Kırpat

Tasarım

Av. Ayşenur Kölgesiz

Kaynakça

